

Persmededeling
JOKE SCHAUVLIEGE
VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU, NATUUR EN CULTUUR
Maandag 1 februari 2010

Eric Antonis wint Prijs Algemene Culturele Verdienste van Vlaamse Gemeenschap

Uitreiking CultuurPrijzen Vlaanderen 2009 in De Kortrijkse Schouwburg

Tijdens een feestelijke uitreiking in De Kortrijkse Schouwburg maakte Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur Joke Schauvliege op maandagavond 1 februari 2010 de laureaten bekend van de officiële CultuurPrijzen van de Vlaamse Gemeenschap voor 2009.

De CultuurPrijzen bekronen personen en organisaties uit verschillende disciplines officieel voor hun bijzondere bijdrage aan het cultuurleven in Vlaanderen in 2009. De laureaat in elk van de twaalf categorieën krijgt een prijs 12.500 euro. Uitzondering vormt de prijs voor Algemene Culturele Verdienste, die een hele carrière bekroont met een bedrag van 20.000 euro. Alle laureaten ontvingen naast het prijzengeld ook een award, een creatie van beeldend kunstenaar Johan Tahon.

De uitreiking

De uitreiking speelde zich af in een setting op het snijvlak van natuur en cultuur. Het cultuurlandschap werd verbeeld als een verticale tuin, een decor van Denis Dujardin en Geert Pattyn i.s.m. de Provinciale Tuinbouwschool Kortrijk.

Organisatie en coördinatie van de jurering: Vlaams Ministerie van Cultuur, Jeugd, Sport en Media - *realisatie:* CultuurNet Vlaanderen – *gastheer en coproducent:* Cultuurcentrum Kortrijk – *met de steun van:* Stad Kortrijk en Provincie West-Vlaanderen

Laureaten CultuurPrijzen Vlaanderen 2009

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Architectuur

Laureaat: bOb Van Reeth

Als eerste Vlaamse bouwmeester, van 1998 tot 2005, heeft bOb Van Reeth (Temse, 1943) de toewijzing van publieke architectuuropdrachten grondig gewijzigd. Projecten worden sindsdien via de procedure van de open oproep toegewezen. bOb Van Reeth is een vernieuwend architect, hoogleraar, pleitbezorger voor kwaliteit en soms ook luis in de pels in

brede maatschappelijke dossiers. Een grote verdienste als bouwmeester was dat hij de rol van de opdrachtgever als volwaardige partner in de driehoeksrelatie bouwheer - architect - aannemer in ere heeft hersteld. Zoals bOb Van Reeth zelf stelt, is het 'architectuur met een ziel': 'gebouwen voorbij het louter functionele, omdat ze ook aandacht besteden aan de betekenis die ze hebben voor de hele gemeenschap'.

Eveneens genomineerd : A+, Geert Bekaert

Jury: Marc Dubois (voorzitter), Goedele Desmet, Fredie Floré, Moritz Küng, Marcel Smets, Marie-José Van Hee, Kiki Verbeeck, Bart Verschaffel, Cecile Jacobs (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Beeldende Kunst

Laureaat: Berlinde De Bruyckere

Berlinde De Bruyckere (Gent, 1964) heeft een rijk gevulde carrière van meer dan twee decennia achter de rug. In haar sculpturen en installaties toont ze de kwetsbaarheid, het alleen-zijn, de draagkracht en het weerstandvermogen van de mens, maar ook het verlangen en het (on)vermogen om zich te binden. In het bijzonder confronteert ze de kijker met het lichaam. Ze drukt de toeschouwer met de neus op de feiten: 'wij zijn allemaal vlees'. Daarbij raakt De Bruyckere aan de angst, schaamte, hebzucht en vernietigingsdrang van het verschijnsel mens. Met haar unieke beeldtaal heeft Berlinde De Bruyckere kijkers geraakt en onderuitgehaald, wereldwijd curatoren voor zich gewonnen en andere kunstenaars in binnen- en buitenland geïnspireerd.

Eveneens genomineerd: Edwin Carels, Johan Grimonprez

Jury: Jacques Morrens (voorzitter), Christophe De Jaeger, Lies Declerck, Anselm Franke, Hans Op De Beeck, Sofie Van Loo, Peter Hinoul (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Cultureel Erfgoed

Laureaat: Leen van Dijck – Letterenhuis

In 2002 werd het AMVC omgevormd tot het AMVC-Letterenhuis. Een deskundige ploeg onder de gedreven leiding van Leen van Dijck (Hoboken, 1953) maakte van het Letterenhuis een toonaangevende speler in het veld van het cultureel erfgoed. Met veel overredingskracht, diplomatiek overleg en wetenschappelijke en cultuurhistorische argumenten slaagde Leen van Dijck erin om het Letterenhuis te verrijken met ontzettend belangrijke aanwinsten. Denk maar aan het Boonarchief, het literair archief van Jef Geeraerts en begin september 2009 het felbegeerde literair archief van Willem Elsschot. Zowel inzake collectiebeleid als inzake publieksontsluiting en reflectie is het AMVC-Letterenhuis onovertroffen.

Eveneens genomineerd: Bruno De Wever, Literair Museum

Jury: Wouter Steenhaut (voorzitter), Samira Bendadi, Annick Boesmans, Hendrik Defoort, Frederik Leen, Daphné Maes, Greet Stappaerts, Wouter Brauns (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Film

Laureaat: Episode 3 – Enjoy Poverty (Renzo Martens)

Met 'Episode 3 – Enjoy Poverty' filmde Renzo Martens (Sluiskil-Nederland, 1973) zowel een documentaire als een artistiek statement. Hij registreert de structurele armoede en legt de vinger op alle zere plekken. Zo toont hij niet alleen de verderfelijke rol van het grootkapitaal en de geopolitiek. Ook de hulporganisaties, de media en de VN-soldaten worden in hun hemd gezet. Iedereen lijkt zijn graantje ontwikkelingshulp mee te pikken, behalve de mensen voor wie ze bedoeld is. Met 'Episode 3 – Enjoy Poverty', tot stand gekomen met de steun van het Vlaams Audiovisueel Fonds, manifesteert Renzo Martens zich uitdrukkelijk als audiovisueel kunstenaar. Hij blaast het maatschappelijk debat nieuw leven in, bij een zeer divers publiek. Misschien kan kunst de wereld dan toch een geweten schoppen?

Eveneens genomineerd: CINEMATEK, (N)iemand (Patrice Toye)

Jury: Rik Stallaerts (voorzitter), Linda Crivits, Dirk De Wit, Roman Klochkov, Fien Troch, Adriaan Heirman (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Jeugdtheater

Laureaat: Studio Orka

Sinds haar ontstaan in 2006 liet Studio Orka een nieuwe wind in het jeugdtheater waaien. Het ontwerpersduo Philippe Van de Velde en Martine Decroos introduceerde handig zijn beeldend talent en eigenzinnige visie in vernuftige locatievoorstellingen. Het decor, de spitsvondige snufjes en machinerieën, de personages, het verhaal: ze vervloeien feilloos met de locatie. Hierdoor ontstaat een magische beleveniswereld in de schemerzone tussen realiteit en fantasie. Dit is rijk en boeiend jeugdtheater, maar dan wel voor jong én oud. Studio Orka is meer dan verrukkelijk locatietheater en sublieme vormgeving. Ook de gelaagde humor, de ontwapenende eerlijkheid, het ongebreidelde speelplezier en de onophoudelijke zoektocht naar nieuwe mogelijkheden zijn een constante.

Eveneens genomineerd: Inne Goris, Jan Sobrie

Jury: Veerle Keuppens (voorzitter), Randi De Vlieghe, Ingrid Laureys, Hans Lenders, Gwendolien Sabbe, Wouter Van Looy, Linda De Geyter (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Kritiek en Essay

Laureaat: David Van Reybrouck

David Van Reybrouck durft. In 'Pleidooi voor populisme' pakt hij het zwaar beladen thema van populisme aan. Hij bekijkt het begrip vanuit verschillende hoeken en verbindt er zelfs een positieve politieke missie aan. Van Reybrouck (Brugge, 1971) doet er op een originele en gedreven manier zijn eigen ding mee. De lezer voelt zich niet zelden betrappt door de zelfkritiek van de auteur. Die aanpak dwingt tot zelfreflectie en nodigt uit om de eigen positie kritisch te herbekijken en te herdenken. 'Pleidooi voor populisme' is een scherp en

origineel betoog voor maatschappelijk en politiek engagement, en dit via een allesbehalve evidente oproep tot meer populisme.

Eveneens genomineerd: Dirk Van Hulle, Eric Min

Jury: Helena van Dijck (voorzitter), Hugo Bousset, Siegfried Bracke, Karen Celis, Marysa Demoor, Geert Lernout, Carlos Boerjan (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Muziek

Laureaat: Bert Joris

Hij gaf de Vlaamse/Belgische jazzscene een gezicht in het buitenland en zijn naam wordt in één adem genoemd met vaderlandse monumenten als Toots Thielemans en Philip Catherine. Jazztrompettist Bert Joris (Wilrijk, 1957) verwierf niet alleen een ijzersterke reputatie als improvisator, maar ook als componist, arrangeur en lesgever. Zijn composities worden door orkesten over de hele wereld gespeeld. Bert Joris is een stijl en een merk geworden. Hij wordt in één adem genoemd met andere hedendaagse toptrompettisten. Zijn grote reputatie heeft hij mee te danken aan zijn openheid naar andere kunstuitingen. Zijn filmmuziek en groot symfonisch werk zijn van een zeer hoog niveau. Toch blijft hij in al die genres steeds zichzelf, herkenbaar en persoonlijk. Altijd gekruid met een 'blue note'.

Eveneens genomineerd: Luc Brewaeyts*, Marcel Ponsele

Jury: Marc Vandemoortele (voorzitter), Jan Smets, Fred Van Hove, Frank Vaganée, Jan Matthys, Marie Paule Wouters, Peter Van Rompaey, Liesbeth Vereertbrugghen, Pauwel De Bleser (secretaris)

*(Luc Brewaeyts is vereerd dat hij in aanmerking komt voor de CultuurPrijs Muziek, doch heeft beslist om zijn nominatie niet te aanvaarden.)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Podiumkunsten

Laureaat: Benjamin Verdonck

Duivel-doet-al is een understatement. Benjamin Verdonck (Antwerpen, 1972) acteert, schrijft, tekent, knutselt en maakt theatervoorstellingen. Daarbij zorgt hij steeds opnieuw voor kleine mirakels. Hij is raadselachtig en radicaal ontwapenend. Tegelijkertijd is hij een geëngageerd kunstenaar. Hij onderzoekt het politieke draagvlak van het theater en zet zijn sociaal engagement op een niet-militante manier in theater om. In 2009 toonde hij met zijn acties en installaties van zijn tentoonstelling 'KALENDER' het chaotische, onvoorspelbare gezicht van de stad Antwerpen. Ook het beeldende werk van Benjamin Verdonck trekt steeds meer de aandacht. Benjamin Verdonck is een bescheiden kunstenaar 'buiten categorie', een eenzame signaalgever. Kortom, het soort van kunstenaar die deze dolgedraaide maatschappij meer dan nodig heeft.

Eveneens genomineerd: CREW, LOD

Jury: Staf Pelckmans (voorzitter), Cis Bierinckx, Evelyne Coussens, Barbara Raes, Joannes Van Heddegem, Gerhard Verfaillie, Wim Vanduffel (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Smaakcultuur

Laureaat: Centrum Agrarische Geschiedenis

Het CAG uit Leuven legt zich toe op ons ruraal verleden. Van de appelteelt in Haspengouw tot de hopperscheuten in Poperinge: aan de hand van een veertigtal producten reis je door Vlaanderen en maak je kennis met de rijkdom van onze streekgastronomie. Het CAG wil het verleden van landbouw, platteland en voeding bestuderen, bewaren en toegankelijk maken voor een groot publiek. Het centrum werkt voor haar projecten nauw samen met erfgoedpartners uit heel Vlaanderen en bouwde op deze manier een netwerk op van musea, erfgoedinstellingen, de voedingssector en de horecasector. Daarnaast zijn er boeiende onderzoeksprojecten, zoals de publicatie en tentoonstelling over Philippe Cauderlier, de schrijver van het eerste populaire kookboek in Vlaanderen, en over de invloed van het kookboek van de Boerinnenbond op de Vlaamse keuken.

Eveneens genomineerd: Hoge Raad voor Ambachtelijke Lambikbieren, Felix Alen – Xaverius

Jury: Denise Vandevoot (voorzitter), Malika Abbad, Sylvia Matthys, Denise Mersseman, Katrien Schaerlaekens, Peter Scholliers, Jef Vrelust, Arlette Thys (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Toneelliteratuur

Laureaat: Peter De Graef

‘Wat is de zin van het leven?’ Een monoloog met die woorden beginnen, dat ruikt naar zelfoverschatting. Alleen een auteur met een zeer kronkelende fantasie komt ermee weg. Een kolfje naar de hand van Peter De Graef (Merksem, 1958). ‘Zoals de dingen gaan...’ is een monoloog over liefde, over berusting, over de onmogelijkheid om aan de eigen biografie te ontsnappen. Het indrukwekkende oeuvre van Peter De Graef drijft op een mix van ongebreidelde fantasie en doortimmerd vakmanschap. Hij blijft zoeken naar de perfecte symbiose tussen vorm en inhoud. Daarbij verleidt hij zijn lezers en kijkers tot een geestige, subversieve ontvankelijkheid voor het ondeugende. ‘Zoals de dingen gaan...’ is een tekst die al bij de eerste lezing nieuwsgierig maakt naar een opvoering, en die tegelijk overeind blijft als een volwaardig literair eindresultaat. Die dubbele kwaliteit is slechts weinigen gegeven.

Eveneens genomineerd: Bart Meuleman, Tom Lanoye

Jury: Erwin Jans (voorzitter), Joris Duytschaever, Geert Sels, Karel Vanhaesebrouck, Els Van Steenberghe, Don Verboven, Kristof Uittebroek (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Vrijwilliger

Laureaat: Onze Nieuwe Toekomst

Onze Nieuwe Toekomst is de eerste self-advocacy groep in Vlaanderen van, voor en door mensen met een verstandelijke handicap. 'Geen vereniging', zo stellen de vrijwilligers zelf, 'we noemen ons liever een beweging, want we doen altijd maar voort, we zijn niet te stoppen'. In de praktijk zoeken deze vrijwilligers mensen op in beschutte werkplaatsen en instellingen en stimuleren hen om 'uit hun kot te komen'. Ze roepen hun leden op om deel te nemen aan evenementen als Flikken for Specials, maar ook aan acties en betogingen. Elk jaar organiseren ze grote bijeenkomsten rond actuele thema's. Hun Krant van de Toekomst verschijnt drie keer per jaar. Onze Nieuwe Toekomst wil vooral tonen dat mensen met een verstandelijke beperking heel wat in hun mars hebben. Ze willen gezien worden als sterke mannen en vrouwen, die hun leven met beperkingen niet lijdzaam ondergaan. Evenwaardig.

Eveneens genomineerd: Circus in Harmony, Welzijnsschakel Puurs

Jury: Hilde De Brandt (voorzitter), Alexander Declercq, Sven De Coninck, Greet Firlefyn, Marja Hermans, Nadia Babazia, Bart Vanhoenacker, Marie-Anne Van Hijfte (secretaris)

Prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Algemene Culturele Verdienste

Laureaat: Eric Antonis

Eric Antonis (Turnhout, 1941) maakte naam als intendant van Antwerpen '93. Daarvoor had hij al een nieuwe wind laten waaien door het cultureel centrum De Warande in Turnhout. Hij toonde er dat vernieuwend theater net zo goed gedijt in een provinciestad als in de marge van het grootsteeds cultuurleven. Het bewijs dat inhoud volstaat om een uit steen opgetrokken instelling van gezicht te doen veranderen. Deze grensoverschrijdende aanpak bracht hem eind jaren tachtig niet alleen als directeur bij Het Zuidelijk Toneel, maar zorgde ervoor dat hij in 1993 de gedroomde intendant werd van 'Antwerpen Culturele hoofdstad van Europa'. De artiesten en producties die hij onverschrokken inhuurde, kon je niet meteen veilige keuzes noemen. Maar Antonis stond persoonlijk garant voor de kwaliteit. Net die kwaliteit bracht ook het grote publiek op de been en maakte van het cultureel feestjaar een voorbeeld waaraan volgende culturele hoofdsteden zich spiegelde. Eric Antonis maakte niet alleen de Antwerpenaars, maar heel Vlaanderen deelgenoot van het succes.

Participatiebeleid avant la lettre, met inhoud en begeestering als motor.

Als Antwerpse cultuurschepen trok hij van 1995 tot 2004 de lijn door die hij al in zijn ander werk had uitgezet. Hij bouwde de stadstheaters om tot instellingen van openbaar nut, ridderde de KNS tot Toneelhuis en sloeg het KJT tot HETPALEIS. Met het MAS-project gaf hij vorm aan het verlangen om erfgoed op een andere, toegankelijke manier met het publiek te delen. Na zijn aftreden als schepen is het Museum aan de Stroom geen stille dood gestorven, ondanks alle discussies. Het komt pas nu goed tot leven. Het was niet de enige keer dat de politieke speler Eric Antonis zijn nek uitstak. Antonis was immers zo sterk Antonis, dat er nog nauwelijks een partijkleur doorschemerde. Antonis stond vooral voor cultuur.

Tot op vandaag is Eric Antonis in de culturele sector een veelgevraagd, prominent adviseur, informeel raadsman, projectbegeleider en mentor.

Deze categorie werkt niet met genomineerden.

Jury: Chris Van Camp (voorzitter), Toon Berckmoes, Guido De Brabandere, Kristine De Mulder, Peter Vantighem, Luk Verschueren, Ellen De Clercq (secretaris)

Meer info vindt u op www.cultuurprijzen.be
